

Nr 1

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förslag till förordning med provisoriska bestämmelser rörande utbildningstiden för vissa värnpliktiga.

Genom en den 28 december 1962 dagtecknad proposition, nr 16/1963, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

Förordning med provisoriska bestämmelser rörande utbildningstiden för vissa värnpliktiga

Härigenom förordnas, att beträffande utbildningstiden för vissa värnpliktiga skall gälla följande avvikelse från bestämmelserna i 27 § 1 mom. värnpliktslagen den 30 december 1941 (nr 967).

Konungen äger förordna om minskning av tiden för repetitionsövning, som den 1 juli 1963—den 30 juni 1965 påbörjas av värnpliktig tilldelad armén, kustartilleriet eller flygvapnet. För sådan värnpliktig, som fullgjort under angiven tid påbörjad repetitionsövning med minskat dagantal, skall den sammanlagda tjänstgöringstiden minskas med motsvarande antal dagar.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att repetitionsövningarna vid armén, kustartilleriet och flygvapnet skall under tiden den 1 juli 1963—den 30 juni 1965 kunna ges differentierad längd.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för lagförslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas i det följande, hänvisa till propositionen.

Departementschefen

Föredragande departementschefen, statsrådet Andersson, har anfört:

»I propositionen 1962: 28 uttalade jag, att repetitionsövningarna av beredskapsskäl borde utspridas och i flertalet fall ha en längd av 30 dagar. Samtidigt framhöll jag angelägenheten av att den påbörjade försöksverksamheten avseende repetitionsövningarna icke avbröts. En fortsatt försöksverksamhet syntes mig nödvändig för att ge 1960 års värnpliktsutredning erforderligt underlag till ett av utredningen antytt förslag till omläggning av repetitionsövningssystemet, vilket enligt utredningen innebar kortare repetitionsövningar och kortare intervall mellan övningarna men samtidigt ett utökat antal övningar. Försöksverksamheten borde enligt min mening omfatta värnpliktiga ur armén, kustartilleriet och flygvapnet och utformas så att skilda grupper av värnpliktiga fullgjorde repetitionsövning av differentierad längd. Sedan Kungl. Maj:t genom förenämnda förordning den 9 mars 1962 (nr 52) bemyndigats att för ifrågavarande värnpliktiga förordna om minskning av den i värnpliktslagen fastställda tiden för repetitionsövning, 30 dagar, har försöksverksamhet med repetitionsövningar av differentierad längd anordnats under sommaren och hösten 1962. Försök avses även skola komma till stånd under första halvåret 1963.

Den hittillsvarande försöksverksamheten har givit värdefulla erfarenheter. Försvarsgrenscheferna har föreslagit att försöksverksamheten skall kunna fortsätta även under nästkommande budgetår. Förslagen tillstyrkes av värnpliktsutredningen. Jag delar uppfattningen att försök med repetitionsövningar av differentierad längd bör kunna göras även efter den 30 juni 1963 i syfte att såsom värnpliktsutredningen förutsatt ytterligare pröva den praktiska utformningen av ett system med fler och kortare repetitionsövningar än nu. Värnpliktsutredningen uppger sig skola redovisa väsentliga delar av sitt arbete under år 1963 och bedömer att utredningens förslag rörande repetitionsövningssystemet under förutsättning av statsmakternas bifall skall kunna genomföras med början under år 1965. Med hänsyn härtill föreslår jag, att den nuvarande försöksverksamheten får fortsätta längst till och med den 30 juni 1965. Försöken bör liksom för närvarande omfatta värnpliktiga ur armén, kustartilleriet och flygvapnet. Jag förutsätter att i fråga om försökens omfattning m. m. skall gälla samma principer som under innevarande budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter ett av vederbörande myndighet i samråd med värnpliktsutredningen avgivet förslag närmare bestämma, hur försöken skall utformas. Med hänsyn till syftet med försöken torde några näm-

värda besparingar icke vara att påräkna. Vid anslagsberäkningarna för budgetåret 1963/64 har också förutsatts att 30 dagars repetitionsövning kommer att uttagas för flertalet krigsförband. Jag förutsätter vidare att befälsövningar uttagas i nuvarande omfattning.

För de värnpliktiga som beröres av försöksverksamheten bör liksom för närvarande den i värnpliktslagen fastställda tiden för repetitionsövning minskas, varvid jämväl den i lagen angivna sammanlagda tjänstgöringstiden minskas i motsvarande mån. För att möjliggöra för Kungl. Maj:t att förordna om minskning av tiden för repetitionsövning bör bemyndigande där till utverkas enligt ett inom försvarsdepartementet utarbetat förslag till *förordning med provisoriska bestämmelser rörande utbildningstiden för vissa värnpliktiga* av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.»

Utskottet

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får därför hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr 16.

Stockholm den 12 februari 1963

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Strand, Nils Elowsson, Axel Svensson*, fru Hamrin-Thorell*, fru Carlqvist, fru Gärda Svenson*, fröken Nordström och herr Hübinette*;

från andra kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Nilsson i Göteborg, Odhe, fru Ekendahl*, herr Wiklund i Stockholm*, fru Gunne, herrar Johansson i Södertälje och Wahrendorff.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.